

Działalność wychowawczo-edukacyjna prowadzona w Ochotniczych Strażach Pożarnych i Związku ma wielopokoleniowy charakter, polega na dobrowolnym udziale, działalności na zasadzie wolontariatu, to nauka poprzez praktykę. Główne cele to: praca dla siebie (każdego członka i każdej OSP); praca dla organizacji; praca na rzecz środowiska we wszystkich przejawach społecznej aktywności. Działalność ta realizowana jest w formie: pracy z dziećmi i młodzieżą; szkoleń specjalistycznych; pomocy w realizacji osobistych uzdolnień i zainteresowań.

I. PRACA Z MŁODZIEŻĄ

- Ogólnopolski Strażacki Konkurs Plastyczny
- Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”
- Konkurs „Najlepsi z najlepszych” na „Wzorową Młodzieżową Drużynę Pożarniczą i jej opiekuna”
- Wojewódzkie Sejmiki MDP

II. AMATORSKI RUCH ARTYSTYCZNY

- Przeglądy Orkiestr OSP
- Koncerty Zespołów Artystycznych OSP

III. KONKURSY HISTORYCZNE

- Ogólnopolski Konkurs Kronik
- Konkurs na pamiętniki, wspomnienia, relacje i opracowania „Z dziejów OSP”
- Konkurs na prace popularnonaukowe i badawcze dotyczące historii pożarnictwa

IV. ZAWODY

- Zawody Sportowo-Pożarnicze OSP
- Zawody Sportowo-Pożarnicze OSP CTIF
- Zawody Sportowo-Pożarnicze MDP CTIF
- Międzynarodowe Zawody MDP CTIF Olimpiada Pożarnicza
- Halowe Zawody Sportowo-Pożarnicze MDP

V. KONKURSY DLA OSP

- Ogólnopolski Konkurs na Najlepsze Inicjatywy dla Społeczności Lokalnych z udziałem OSP i Samorządów – FLORIANY

VI. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA MDP

- seminaria CTIF

VII. PROJEKTY

- OSP potencjał młodych
- „Stawiam na MDP” (MDP Kwilicz)

Inne imprezy propagujące działalność przeciwpożarową np.:

- Międzynarodowa i Ogólnopolska Olimpiada Dziecięcych Drużyn Pożarniczych (Wieruszów)
- Mistrzostwa Polski Służb Mundurowych w Szachach (Głuchołazy)
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
- Ogólnopolski Turniej Halowej Piłki Nożnej OSP o Puchar Prezesa ZG ZOSP RP (Żnin)
- Mistrzostwa Polski Strażaków w Maratonie – bieg uliczny
- Otwarte Mistrzostwa Polski w Kolarstwie Szosowym Strażaków
- Mistrzostwa Polski OSP w kolarstwie górskim Maratony Rowerowe
- Europarada Orkiestr Dętych w Centrum Europy (Suchowola)
- Dzień Papieski (Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia)

- Mistrzostwa Polski Strażaków Ochotników Stihl®Timbersports®Series
- Europejskie i Krajowe Zawody Sikawek Konnych (Kościan)
- Barbórkowy Turniej Strażaków i Ratowników (Wieliczka)
- Bezpieczne Gospodarstwo Rolne (KRUS)
- Ogólnopolskie Mistrzostwa Strażaków OSP w narciarstwie alpejskim i snowboardzie
- Zawody Strażaków Ochotników w Ratownictwie Wodnym i Powodziowym

Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom” ma na celu popularyzowanie przepisów i kształtowanie umiejętności w zakresie ochrony ludności, ekologii, ratownictwa i ochrony przeciwpożarowej. W szczególności służy popularyzowaniu wśród dzieci i młodzieży znajomości przepisów przeciwpożarowych, zasad postępowania na wypadek pożaru lub w czasie klęsk żywiołowych, praktycznych umiejętności posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym oraz udzielania pierwszej pomocy, wiedzy na temat techniki pożarniczej, organizacji ochrony przeciwpożarowej szeroko rozumianego ratownictwa oraz wiedzy z zakresu bezpieczeństwa powszechnego, historii i tradycji ruchu strażackiego, a także poszerzeniu wiedzy o ekologii, dziedzin ochrony środowiska i zmian klimatycznych. Turniej jest adresowany do wszystkich młodych ludzi zainteresowanych bezpieczeństwem i ochroną przeciwpożarową (nie tylko członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych). Turniej jest konkursem wieloetapowym. Eliminacje rozpoczynają się od szczebla środowiskowego. OTWP aktywizuje nauczycieli, zachęca do nawiązywania współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze bezpieczeństwa i tym samym daje możliwość poszerzenia oferty edukacyjnej dla uczniów. Turniej wyposaża młodzież w teoretyczną wiedzę i praktyczne umiejętności z zakresu ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa. Dla młodych ludzi udział w Turnieju jest również przygotowaniem do wyboru przyszłego zawodu. Ze względu na tematykę Turnieju uczestnicy muszą wykazać się wiedzą m.in. z zakresu chemii, fizyki oraz umiejętnościami praktycznymi (np. udzielanie pierwszej pomocy, podstawy gaszenia pożarów, znajomości sprzętu i jego zastosowania). Tematyka Turnieju jest rozszerzona o zagadnienie bezpieczeństwa w sytuacji klęsk żywiołowych (powódzie, wichury).

Wielu laureatów Turnieju wybiera dalszą edukację w szkołach pożarniczych lub na wyższych uczelniach o profilach technicznych. Część uczestników decyduje się również na wybór dalszej edukacji związanej z bezpieczeństwem i ratownictwem medycznym. Turniej jest ważną i najbardziej popularną wśród dzieci i młodzieży formą upowszechniania zasad bezpieczeństwa. Nabyte umiejętności są wykorzystywane nie tylko w sytuacji zagrożenia pożarem, ale również podczas codziennej pomocy w gospodarstwach rolnych prowadzonych przez rodziców i w czasie wypoczynku.

Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom” jest organizowany przez Związek OSP RP od ponad 45 lat. W Turnieju uczestniczą dzieci i młodzież – uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Turniej organizowany jest corocznie na terenie całego kraju. OTWP przeprowadzany jest we wszystkich województwach, od szczebla lokalnego do ogólnopolskiego w trzech grupach wiekowych. W finałach eliminacji wojewódzkich startuje średnio 100 młodych pasjonatów pożarnictwa (w skali kraju 1.600 osób). Rywalizacja jest przeprowadzona w formie testu pisemnego, zadań praktycznych i finału ustnego. Młodzież bierze udział w zajęciach edukacyjnych na temat bezpieczeństwa, ekologii, ratowania życia. W finale centralnym startują laureaci eliminacji wojewódzkich. W finale ścisłym zostają wyłonieni zwycięzcy I, II, III, IV, V miejsc w 3 grupach wiekowych – 15 osób.

Ogólnopolski Strażacki Konkurs Plastyczny ma na celu zainteresowanie dzieci, młodzieży oraz twórców nieprofesjonalnych, zagadnieniami związanymi z ochroną przeciwpożarową, działalnością straży pożarnych, tradycją i życiem strażackich środowisk oraz propagowaniem pozytywnych postaw społecznych a także rozwój indywidualnych uzdolnień plastycznych. Cały konkurs składa się z kilku etapów, w trakcie, których wyłaniani są autorzy najciekawszych projektów. Do finału Ogólnopolskiego Strażackiego Konkursu Plastycznego przekazywane są prace po eliminacjach wojewódzkich. Prace plastyczne inspirowane są zagadnieniami ochrony przeciwpożarowej, działalnością straży pożarnych, tradycją i życiem strażackich środowisk oraz propagowaniem pozytywnych postaw społecznych. Artyści przedstawiają własne wyobrażenia udziału straży pożarnych w akcjach ratowniczo-gaśniczych, działaniach związanych z przeciwdziałaniem zagrożeniom, zwalczaniem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych i ekologicznych oraz ratownictwa specjalistycznego, jak również ćwiczeniach, szkoleniach, zawodach, działalności prewencyjnej, wychowawczej, kulturalnej, historycznej, itp.

Konkurs „Najlepsi z Najlepszych” na Wzorową Młodzieżową Drużynę Pożarniczą i jej Opiekuna ma na celu wyłonienie najbardziej aktywnej i wyróżniającej się MDP, której praca przyczynia się do popularyzowania ochrony przeciwpożarowej i zasad bezpieczeństwa, tradycji ruchu strażackiego, jak również promowania idei wspólnej pracy na różnych płaszczyznach (kulturalnej, sportowej, społecznej, informacyjnej itp.). W każdej edycji konkursu jury ocenia roczną działalność MDP i jej opiekuna. Uczestnicy przesyłają opis działalności MDP i innych dokumentów dotyczących wyłącznie roku ubiegłego. Wzorowa MDP powinna zrealizować cele z każdego z wymienionych w regulaminie kryteriów a swoje osiągnięcia udokumentować.

Zawody Sportowo-Pożarnicze są formą intensywnego szkolenia pożarniczego niezbędnego w przygotowaniu do działań ratowniczych. Celem organizacji zawodów dla członków DDP, MDP, OSP i KDP jest w szczególności: popularyzowanie wśród społeczeństwa zagadnień ochrony przeciwpożarowej, kształtowanie świadomości ratowniczej, mobilizowanie do stałego doskonalenia umiejętności obsługi sprzętu, ocena stanu wyszkolenia, integracja między uczestnikami na wszystkich szczeblach rywalizacji, wytypowanie najlepszych drużyn, przygotowanie do startu w zawodach wyższego szczebla. Wśród młodych ludzi udział w zawodach kształtuje odporność psychiczną i fizyczną, dyscyplinę, umiejętność współdziałania oraz poczucie odpowiedzialności za podejmowane decyzje podczas kierowania zespołem. Przyczynia się do zwiększenia sprawności fizycznej, nabycia umiejętności z zakresu ratownictwa. Zawody sportowo-pożarnicze są stałym elementem wyszkolenia zarówno dorosłych członków Ochotniczych Straży Pożarnych, jak i członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Ogólnopolskie Zawody Sportowo-Pożarnicze Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych odbywają się co 2 lata i są eliminacjami do Międzynarodowej Olimpiady CTIF. Krajowe Zawody Sportowo-Pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych są zwieńczeniem czteroletniego cyklu (gminne, powiatowe, wojewódzkie), w którym udział bierze ponad 100 tysięcy ratowników OSP. Zawody są kluczowym elementem przygotowania i weryfikacji gotowości jednostek OSP zarówno w KSRG jak i poza KSRG do udziału w działaniach ratowniczych. To największe i najważniejsze zawody realizowane w środowisku ochotniczych straży pożarnych w kraju.

Projekt „OSP potencjał młodych” realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG to nowatorski projekt Związku OSP RP realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Klon/Jawor, umożliwiającą zdobycie profesjonalnej wiedzy z zakresu zarządzania OSP, pozwalała nawiązać znajomości oraz pokazywał jak ważne jest aktywizowanie młodzieży w działaniach lokalnej społeczności. Działania kierowane były w szczególności do młodzieży w OSP, osób pracujących z młodzieżą oraz wszystkich tych, którzy zarządzają jednostkami bądź w przyszłości chcieliby to robić. Projekt poruszał szereg problemów w OSP, t.j.: działanie wg modelu lidereckiego, brak wykwalifikowanej kadry do pracy z młodzieżą, zerwanie współpracy pokoleniowej i rosnące wymagania w prowadzeniu NGO. W pilotażowym programie edukacyjnym dla młodzieżowych liderów i osób pracujących z młodzieżą wzięło udział ponad 100 osób z całej Polski, z czego połowa to młodzież w wieku 16-25 lat, którzy wzięli udział we wsparciu warsztatowym i eksperckim. Dodatkowo nieograniczoną liczbę odbiorców stanowili członkowie zespołów zarządzających w OSP, którzy skorzystali z poradnictwa formalno-prawnego.

Dokumentowanie działalności ochotniczych straży pożarnych i Związku OSP RP: Konkurs na prace popularnonaukowe i badawcze dotyczące historii pożarnictwa oraz konkurs na pamiętniki, wspomnienia, relacje i opracowania „Z dziejów OSP”.

Celem konkursów jest zainteresowanie studentów, pracowników nauki badaniami dziejów Związku, ochrony przeciwpożarowej we wszystkich jej dziedzinach oraz szerokim ruchem społecznym skupionym wokół Ochotniczych Straży Pożarnych. Konkursy są zachętą dla historyków i studentów do publikowania swoich opracowań oraz udostępniania prac magisterskich, dyplomowych szerszemu gronu odbiorców, w tym osobom zainteresowanym tworzeniem rodowodów własnych OSP.

W zakresie kontynuowania tradycji i historii dużą uwagę Związek przykładą do propagowania dokumentowania dziejów pożarnictwa i opracowań historycznych. Publikacje zgłaszane do konkursów wzbogacają zbiory Izby tradycji Związku OSP RP w siedzibie OSP Warszawa-Wesoła.

Konkursy Kronik OSP służą m.in.: doskonaleniu warsztatu, podnoszeniu umiejętności dokumentowania działalności przez kronikarzy, wymiany doświadczeń między autorami kronik, nawiązywaniu i rozszerzaniu zakresu współpracy z placówkami naukowymi, uczelniami i historykami, popularyzacji ruchu kronikarskiego w środowisku pożarniczym. Na konkurs na poziomie krajowym, kroniki zgłaszane są przez oddziały wojewódzkie, po przeprowadzonych na swoim terenie eliminacjach niższego szczebla. W programie spotkań kronikarzy są sesje popularnonaukowe przygotowane przez Komisję Historyczną ZG ZOSP RP oraz wystawa najlepszych kronik. Kronikarze mają okazję skorzystać z warsztatów poprawiających umiejętności w zakresie tworzenia koncepcji kroniki, jej zakresu problemowego, poprawnego dokumentowania wydarzeń, robienia zapisów autentycznych, racjonalnych i obiektywnie przedstawiających zachodzące w środowisku geograficznym i społecznym procesy oraz ich następstwa, wpływające szczególnie na funkcjonowanie Ochotniczych Straży Pożarnych w państwie i lokalnej społeczności, redakcji tekstów: zwięzłości i jasności tekstu oraz poprawności językowej, edycji i estetyki kronik.

